

یکی از نخستین سکونتگاه‌های بشری هنوز تعیین حریم نشده است

۳ خرداد ۱۳۹۳ ساعت ۲۰:۳۲

محوطه ازبکی به عنوان یکی از نخستین سکونتگاه‌های بشری با ۷ هزار سال تاریخ هنوز تعیین حریم نشده است.

برنامه بازدید از محوطه باستانی تپه ازبکی از جمله برنامه‌های خبرنگاران حوزه میراث فرهنگی در روز جمعه ۲ خردادماه بود که پیش از ظهر با حضور مدیر کل میراث فرهنگی استان البرز انجام شد.

خبرنگاران در بازدید خود از محوطه باستانی تپه ازبکی متوجه شدند که زمین‌های دور تا دور تپه زیر کشت قرار گرفته است. از ۵.۱ سال پیش اداره میراث فرهنگی استان البرز پیگیر مسایل حقوقی مالکیت تپه، تعیین حریم آن و حفاظت از این محوطه بوده است.

در این برنامه فرزاد احمدنژاد از باستان‌شناسان استان البرز در جمع خبرنگاران بیان کرد: این تپه در فهرست میراث ملی ثبت شده و در یک ملک خصوصی قرار داد منتهی طبق ۵ قانون محوطه‌های باستانی تا آبریزگاه تپه متعلق به ملت هستند و کسی نمی‌تواند ادعای مالکیت آنها را داشته باشد.

وی بیان کرد: به احتمال زیاد رودخانه بزرگی از کنار این محوطه رد می‌شده به همین علت این محدوده یکی از نخستین سکونتگاه‌های بشری است که دارای ۶ دوره و ۳۸ لایه فرهنگی است و در دوره‌های مختلف تخریب شده و سکونتگاه‌های جدیدتری روی آن بنا شده است.

به گفته احمدنژاد تپه ازبکی از ساعت ۸۰ تا ۸۴ به سرپرستی یوسف مجیدزاده مورد کاوش قرار گرفته است. حتی بخشی از این تپه به صورت پلکانی کاوش شده تا بتوان دوره‌های مختلف تاریخی را در آن شناسایی کرد. در این محوطه سفال‌های زیادی نشانگر دوره‌های تاریخی موجود در محوطه بوده‌اند که نشان دهنده ۷ هزار سال تاریخ از دوره نوسنگی تا دوره عصر آهن بوده است. کاوش‌هایی که انجام شده منجر به شناسایی بقایای دژ مادی شده است. این دژها قلعه‌های تدافعی بوده‌اند. اکنون روی محوطه‌های خشتی این تپه آجرهایی از ۸ سال پیش کار گذاشته شده تا آسیب کمتری به آن وارد شود.

مالکیت خصوصی این محوطه یکی از بحث‌های پیش آمده توسط خبرنگاران و باستان‌شناسان حاضر در این محوطه بود چرا که

اطراف این محوطه زمین های کشاورزی زیادی وجود دارد. این زمین ها اکنون زیر کشت هستند، حتی گمش تپه نیز در وسط این زمین های کشاورزی قرار گرفته است.

ابوالفضل عبیدی مدیرکل میراث استان البرز به این موضوع اشاره کرد و گفت: از ۱.۵ سال پیش مدارک خود را تکمیل می کنیم تا موضوع مالکیت اینجا مشخص شود. اکنون با مالک این زمین ها مشکل خاصی نداریم و هر زمان که کارشناسان میراث فرهنگی بخواهند به این محدوده مراجعه می کنند منتهی از آنجا که تنها چند سال است اداره کل میراث البرز تشکیل شده شاهد حفاظت های غیراصولی در سال های گذشته بوده ایم. حتی تجاوز به حریم اثر و منظر آن نیز انجام شده است ولی هنوز حریمی برای آن تعیین نشده است. ما تلاش داریم اعتباری را برای تعیین حریم این محوطه بگیریم.

وی افزود: سال پیش اعتباری برای حفاظت از آثار معماری آن در نظر گرفته بودیم، دو سال پیش این اعتبار ۳۵ میلیون تومان و امسال ۵۰ میلیون تومان بوده است.

عبیدی همچنین در جمع خبرنگاران به اشیای کشف شده در این محوطه اشاره کرد و گفت: اشیای تاریخی آن که غالباً سفال بوده اکنون در موزه ایران باستان نگهداری می شود. بخشی از آن نیز در میراث استان تهران قرار دارد.

وی درباره ادامه کاوش ها در این محوطه گفت: سوالات بی جواب کمتری را درباره این محوطه داریم و اکنون به درخواست آقای مجیدزاده فعلاً کاوش دیگری انجام نمی شود.

یکی از قدیمی ترین محوطه اطراف ازبکی جیران تپه است که به همراه مارال تپه، دوشان تپه و کیان تپه جزو محوطه های باستانی این محدوده به شمار می آیند منتهی در روی مارال تپه باغ هلو کشت شده است، این موضوع در دست پیگیری اداره کل میراث فرهنگی البرز قرار دارد.

محوطه ازبکی با تمام تپه ها و محوطه های تاریخی اطرافش هنوز تعیین حریم نشده. عدم تعیین حریم مجوزی برای تجاوز به حریم بصری و حتی عرصه آن نیز باشد بنابراین این اعتبار برای این امر یکی از الزامات مورد پیگیری سازمان میراث فرهنگی خواهد بود.

بازدید از کاخ مروارید نیز بخش دیگری از برنامه بازدید خبرنگاران از میراث البرز است.

